

In het schepencollegeverslag van 21.5.1938 vonden we dat de gemeenteontvanger gemachtigd werd om de uitbetaling te doen aan ... *August De Laet, 30,- fr. voor mondbehoefte politie Millegem Kermis*. We kunnen hier uit afleiden dat er ook op Millegem gewaakt werd over de toepassing van wet en orde. Het schepencollege beslist eveneens op 8.3.1939 : " *Het sluitingsuur ter gelegenheid van Millegem kermis aanstaande is bij uitzondering verlengd tot 2 uren 's nachts. Van 1 uur af is muziek en bal verboden* ".

Jos Proost schreef in 1958 in zijn Heemkundig Handboekje : " *Tot 1956 bezat Millegem zijn eigen wijkkermis. Na de oorlog 1914-1918 stonden er liefst nog vier tenten. Stilaan verminderden deze in aantal tot er met de laatste gevierde kermis (1956) nog slechts één overbleef* ".

Daarna kwamen de Millegemfeesten ...

Het kerkje van Millegem werd in 1953 heropend. 25 jaar later, in 1978, besloten enkele geburen dit zilveren jubileum te vieren met een groots opgezette "Vlaamse Kermis" op Millegem. Een groot aantal mensen van Millegem en zelfs van daarbuiten, waaronder ook velen die slechts recent op Millegem waren komen wonen, sloegen de handen in elkaar om dit feest ten voordele van het kerkje te helpen opbouwen. Toen ontstond een nieuwe traditie op Millegem en daaruit werd in 1980 de v.z.w. MILLEGEMVRIENDEN geboren. Wat gestart was als een Vlaamse kermis werd spoedig omgedoopt tot MILLEGEMFEESTEN. Elk jaar werd wat gesleuteld aan de formule en om praktische redenen werd er zelfs verhuisd van het oude kerkhof rond de kerk naar de kleuterschool. Sommige werkers van het eerste uur moesten wegens ouderdom afhaken, doch regelmatig mochten we nieuwe helpers begroeten.

Wie ondertussen goed geteld heeft, zal bemerkt hebben dat we dit jaar aan de **twintigste uitgave** toe zijn. En zoals in ons vorig nummer reeds aangekondigd :

MILLEGEMFEESTEN 1997 :

Vrijdag 12 september : KAARTAVOND - WORSTENBOL

Zaterdag 13 september :

- Van 's middags tot 's avonds : **MOSSELFEEST**

- Tussen 13 u. en 15.30 u. : **Vertrek van ZOEKWANDELING**

Deze **ZOEKWANDELING** voor jong en oud is een nieuwe activiteit die in de plaats komt van het vroegere touwtrekken en koers op rollen. Tijdens een wandeling in de velden van Millegem dienen enkele vragen beantwoord te worden en kan men deelnemen aan eenvoudige proeven. Hieraan worden prachtige prijzen verbonden. We hopen op vele deelnemers, zij zullen het zich zeker niet beklagen. Bij aankomst in de kleuterschool kan men dan nog gezellig nababbelen bij een drankje, een versnapering of pannenkoek.

Gevraagd... gevraagd... gevraagd... gevraagd... gevraagd...

Om dit feest weerom te doen lukken zijn natuurlijk ook vele helpers nodig, zowel bij opbouw als tijdens de activiteiten en eveneens daarna voor het netjes opruimen. We verwachten de vroegere medewerkers en hopen op een aantal nieuwe mensen die voor een paar uurtjes (of iets meer) mee de handen uit de mouwen komen steken. Om alles praktisch af te spreken komen we nog eens samen :

op maandag 28 juli 1997 om 20 uur in de kleuterschool van Millegem.

U komt toch ook ? Indien belet die dag en u wenst mede te werken geef ons dan een seintje.

DE MILLEGEMVRIEND

Tweemaandelijks mededelingsblad van de v.z.w. MILLEGEMVRIENDEN

10e jaargang, nr.3
juni 1997

Verantw. uitgever: Frans Schelfhout,
Herentalsebaan 85, 2520 RANST, tel. 03/353.17.70.
Bankrekening MILLEGEMVRIENDEN-Ranst: 733-1311310-94

Afgiftekantoor : 2520 RANST 1

Wanneer ik door de velden ga en zon en hemel gadesla

Een 'vreemde biechtvader' in Millegem ...

" Vele mensen gaan door het leven met hoogmoed in hun hart, met honger naar geld en goed, met dorst naar plezier en vermaak. Ze hebben geen tijd meer voor God en geen zorg meer voor hun ziel.

En toch ... wat baat het de mens geld te winnen, gezond te zijn, in eer en aanzien te staan, als hij zijn ziel verliest ! "

Dit was de aanhef van het herinneringsprentje dat de mensen van Ranst en Millegem mee naar huis namen ter de gelegenheid van de **HEILIGE MISSIE**, die gehouden werd van 25 september tot 4 oktober **1955** in de Sint-Pancratiuskerk te Ranst en in de O.-L.-Vrouwkapel te Millegem. Zulke *'Heilige Missie'* was een gebeurtenis die om de tien jaar plaats greep en waaraan de gehele parochie – en voor Ranst mocht men zeggen : de ganse gemeente – intens deelnam. Bij ons weten gebeurde de laatste 'Missie' in Ranst en in Millegem in december 1964. Voor zulke gelegenheid werden speciaal paters gevraagd die zich hadden gespecialiseerd om overal zulke missie te prediken. Hier voor Ranst waren dat in 1954 en 1964 de **paters Redemptoristen**. De ouderen die de sermoenen hadden meegemaakt konden er jaren later nog over vertellen.

Op het einde van de missie kon men ook **biechten bij een vreemde biechtvader**. Die 'vreemde biechtvader' was geen Marokaan of neger, het betekende eenvoudig : "niet een van de eigen parochiepriesters". Er werd toen nog niet te pas en te onpas over racisme gesproken, doch als men van buiten het dorp kwam werd men een *'vreemde'* genoemd, ook als het over een Pater Redemptorist uit het Antwerpse Hopland-klooster ging, en daarmee basta. De pastoors en onderpastoors van Ranst kregen bij hun aanstelling de *nationaliteit* van 'Ranstenaar' en werden onmiddellijk als 'van ons' beschouwd zelfs al waren zij steeds elders geboren. Zo bijvoorbeeld in 1955 : Pastoor Van Bruggen (° Turnhout) en onderpastoor Spruyt (° Retie) en in 1964 : Pastoor De Ridder (° Antwerpen) en onderpastoor Maes (° St.-Lenaerts).

En vreemde mislezers in Millegem

Het gebeurt zelden dat onze rector Hugo Belmans – die wij het paspoort van *'Ranstenaar-met-erevermelding-Millegemenaar'* hebben verleend – wegens ziekte zijn wekelijkse bezoeken aan ons kerkje niet kan waarmaken. Doch, hij heeft af en toe wel eens andere verplichtingen en zijn reislust neemt hem al eens mee naar 'vreemde landen'. Dan zorgt hij echter wel voor een 'vreemde invaller'. Zo moest hij bij de laatste Sint-Antoniusviering zijn Liers Seniorenkoor dirigeren en dus kwam er weer een *'vreemde mislezer'* aan te pas. Voor jongere en nieuwere Millegemkerkgangers misschien een 'vreemde', doch in feite een **rasechte geboren en getogen Ranstenaar**.

Pater Piet Huygen

Petrus Jacobus Maria Huygen werd op 21.9.1928 te Ranst geboren als zoon van Carolus Josephus Franciscus en Josephina Amelia Van Hove. De grootvader, Petrus Jacobus Huygen, in 1853 geboren te Viersel, was zich in 1881 te Ranst komen vestigen en in dit gezin werden te Ranst tussen 1883 en 1901 elf kinderen geboren. Het gezin Huygen-Van Hove woonde in de Veldstraat en de kleine Petrus bezocht de jongensschool te Ranst tot en met het toen nog bestaande achtste studiejaar. Daar brachten o.m. de meesters Buys, Mortelmans en Gerard hem de eerste wetenschappen bij. Wanneer hij de lagere school verliet was het volop oorlog en Petrus is dan nog een paar jaar naar het College in Lier geweest. Daarna is hij gaan werken bij 'bakker De Schutter' in de Lievevrouwestraat, zo bracht hij ook in die tijd nog brood aan huis bij verschillende gezinnen op Millegem.

Millegemkermis

Hoe het daar vroeger aan toe ging konden we lezen in een advertentie in " **Gazet van Wommelghem** " van **3 april 1932** (die ook in 'De Krijter', 1980/4 en in 'Lief Millegem', 1983 werd opgenomen) :

MILLEGHEM - KERMIS

Op Zondag 3 en Maandag 4 April,
Groote Millegem-Kermis.
Maandag 4 April, Ringsteken per Velo.
Inleg 1 fr. per persoon.
Inschrijving bij L. De Wolf van 3 tot 4 ure.
Prijsuitdeeling bij Gust De Laet.
Verders Publieke Bals met Monsterorgel.
De nieuwe moderne danstent van Fr. Weyers
zal bij L. De Wolf gemonteerd worden
met extra Jassorgel.

In **1932** zijn de organisatoren van de Kermis op Millegem de twee herberghouders of *'cafébazen'* van Millegem. Cafébaas was in die tijd eigenlijk, vooral in de dorpen, een bijberoep. **Louis (Petrus Ludovicus) De Wolf** (° Ranst 1874, + Ranst 1957), waarover we in 'De Millegemvriend' van juni 1993 een uitgebreid verhaal en foto's brachten, was in **1912** met zijn gezin naar Millegem gekomen waar hij aanvankelijk op de huidige Herentalsebaan een herberg *"De Nachtegaal"* openhield. Daarna heeft hij nog een tijd in een van de huisjes van 'De Boerentang' gewoond en omstreeks **1923** verhuisde hij naar de toen genoemde Kerkstraat (thans St.-Antoniusstraat waar nu 'Liza' woont) en nam er de herberg *"Den Boerenhandel"* van Bernard Storms over. Louis was van beroep metser.

Vlak naast Louis De Wolf woonde **Gust (Joannes Augustinus) De Laet** (° Massenhoven 1865, + Ranst 1942). Hij was in 1888 uit Massenhoven naar Ranst gekomen waar hij in 1891 met Catharina Eugenia Aerts (° Ranst – Millegem 1866, + Ranst 1938) getrouwd is. Het gezin De Laet telde 8 kinderen en men verdiende de kost met landbouw en het uitbaten van een herberg rechtover het kerkje van Millegem. Jan Wouters vertelde ons in 'Lief Millegem' hoe hij daar, in de herberg van De Laet, bij zijn bezoeken aan het kerkje in 1930 –1932 met zijn kameraden zijn 'knapzak' ging opeten. De bazin van de boerderij-café zette dan voor het gezelschap een grote pot koffie klaar. Jan Wouters beschreef het café : *"... de gelagzaal was niet groot : een viertal tafeltjes voor zondagskaarters en in een hoek een toog van ne goeie meter breed met de bijhorende schabben waarop nen bokaal 'boerenjongens' en wat flessen en stoopkens stonden"*.

Het is dan ook te begrijpen dat men voor het inrichten van een wijk-kermis op Millegem, waar men veel volk verwachtte, een beroep moest doen op *"een nieuwe moderne danstent"*. Deze tent kwam van een zekere **Frans Weyers**. We konden nog niet ontdekken waar deze Weyers woonde, bij informatie in Ranst, Oelegem, Broechem en Wommelgem, vonden we rond 1932 geen Weyers. Van **Josephus Julianus Heylen** (° Ranst 1889, + Ranst 1958) die te Ranst in de Vaartstraat woonde en als beroep achtereenvolgens landbouwer en metsersdiender was, vonden wij dat hij in **1922** als beroep **'danstent verhuurder'** vermeldde.

Moest men in 1893 nog 35 frank belasting per dag betalen voor een draaiorgel, dan is men blijkbaar 'milder' geworden na de eerste wereldoorlog. Tussen de belastingen die in de gemeenteraad van 10.6.1922 worden goedgekeurd vindt men dat voor een orgel, per dag, gebruikt in danszalen of danstenten er slechts 25 frank moest betaald worden en voor de drie kermisdagen samen zelfs 'maar' 50 frank. Per orchestrion, mekaanisch, automatisch of andere piano per dag gebruikt voor het bal of andere gemakkelijkheden in openbare lokalen betaalde men 20 frank (doch enkel 40 Frs. voor 3 kermisdagen).

Bovendien betaalt men voor 'bals' nog volgende taksen : 0,25 fr. per vierkante meter en per dag op de herbergen, zalen en tenten waar publiek bal gehouden wordt bij middel van muziek met orgels, blaas en snaartuigen, of piano's mekaanisch of niet. Indien tussen de zaal en de herberg een schutsel is, dat in geval van bal weggenomen wordt, telt de oppervlakte der herberg mede in het berekenen der totale oppervlakte.

Een paar vergelijkingen met andere belastingen in 1922 (per jaar):

Wat vervoermiddelen betreft :

7,50 fr. per rijwiel / 25 % op de hoofdsom der staatsbelasting op automobielen en motocyclen / 20,- fr. op elk paard, poney of muilezel / 15,- fr. voor elke werkstier of trekos / 5,- fr. per ezel / 50,- fr. voor elk luxepaard / 50,- fr. per prachtrijtuig / 10,- fr. per rijtuig op ressorts met 2 wielen / 20,- fr. per rijtuig op ressorts met 4 wielen.

Op amusement :

10,- fr. per phonograaf / 20,- fr. per billiard in publieke lokalen / 10,- fr. per duivenhok.

Op dieren :

20,- fr. per jachthond of tot de jacht gebruikt / 7,50 fr. voor iederen hond / 10,- fr. per duivenhok / 3,- fr. voor een hoornbeest (echter 6,- fr. per stuk voor twee hoornbeesten of meer) / 1,- fr. per geit en per schaap / 2,- fr. per mestvarken / 0,25 fr. per stuk pluimvee.

Ook de ambachten werden belast :

Taks op het slachten van het vee : 4,- fr. per kop voor alle hoornvee boven de twee jaren / 2,- fr. per kop voor hoornvee zonder tanden (beneden de 2 jaar) en varkens / 1,- fr. per kop voor schapen, geiten en nuchtere kalveren. Voor dieren af te maken door ongeval of ziekte werd geen taks op het slachten toegepast.

Gereedschappen en werktuigen : 10,- fr. per naaimachien voor huishoudelijk gebruik / 20,- fr. per naai- stik of borduurmachien voor uitoefening van beroep / 10,- fr. op elken toog in winkels en herbergen / 10,- fr. per dorsmachien / 10,- fr. per boormachien of draaibank / 10,- fr. per diamantslijpersmolen / 0,25 fr. per vierkante meter door serren ingenomen grond / 50,- fr. op bieraftrekmachien / 50,- fr. op windmolens / 50,- fr. op brouwerijinrichtingen.

" En we gaan nog nie naar huis... bijlange nie... bijlange nie..."

Zo dacht men vroeger ook al, vooral als het gerstenat reeds rijkelijk gestroomd had. Doch de gemeentevaders blijven waakzaam en in hun bijeenkomst van 22.11.1929 besluiten zij :

" Overwegende dat voor behoud der goede orde het wenschelijk ware dat de openbare lokalen waar drank verkocht wordt alsook de vertooningzalen op een bevoeglijk uur zouden gesloten worden, keurd den raad het besluit van het Schepen College goed waarbij het sluitingsuur van bovengemelde lokalen vastgesteld wordt op middernacht.

Het Schepencollege zal bij uitzonderingsgevallen zooals feesten en kermissen het sluitingsuur mogen verlengen tot een uur 's nachts."

Met de jaren wordt men "soepeler" en het Schepencollege van 10.8.1936 bepaalt dat bij uitzondering gedurende de drij Augustus Kermisdagen de herbergen en openbare lokalen zullen mogen open blijven tot 3 uren 's nachts. Na een uur 's nachts zal echter geen muziek mogen gemaakt worden.

In 1946 besloot Piet Huygen in het klooster te treden : hij meldde zich als 'broeder' bij de Paters van de HH.Harten te Tremelo. Deze paters werden soms ook wel 'Picpussen' genoemd, doch de orde werd het meest bekend door Pater Damiaan. Als broeder heeft Piet Huygen o.m. in de keuken van het klooster gewerkt. In 1956 verhuisde hij naar Leuven en in 1961 werd hij voor twee jaar naar Italië gezonden in het klooster te Trente. Nadien is hij ook nog een jaar in Zandhoven geweest en later nog in Leuven. In 1969 ging hij naar het Seminarie te Antwerpen waar hij in het 'C.P.R.L.' (Centrum voor Priesteropleiding op Rijpere Leeftijd) de priesteropleiding volgde.

In 1974 is Piet Huygen dan te Ranst tot priester gewijd, na deze wijding werd hij eerst benoemd tot aalmoezenier te Asse bij Brussel en in 1985 werd hij pastoor te Brussegem. Toen hij in 1995 op pensioen gesteld werd, heeft hij de taak op zich genomen van Conservator van het Damiaanmuseum te Tremelo, een functie die hij tot heden toe nog uitoefend. Daar de kloostergebouwen in Tremelo een andere bestemming kregen en er anderzijds aan het museum niet voldoende woongelegenheden is voorzien, is hij dan (voorlopig ?) maar terug in zijn geboortedorp komen wonen. Dit verklaart waarom hij zowel te Ranst als te Millegem regelmatig kan inspringen voor de liturgievieringen.

We vroegen aan Pater Piet Huygen om eens zijn indrukken over Millegem, na 50 jaar afwezigheid, voor ons blaadje neer te schrijven en we laten hier zijn tekst volgen :

Millegemkerk bekeken met mijn kinderogen en na 50 jaar afwezig zijn !

Als geboren Ranstenaar houd ik veel van het kunstpatrimonium van de parochie.

Millegemkerk is één van de mooiste patrimoniumstukken van Ranst. Vraag mij niet naar getallen of hoeveel grafzerken er zijn in de kerk of hoe oud het orgel is. Ik wil allen vertellen wat ik nog weet uit mijn kinderjaren over de kerk van Millegem.

Geboren in 1928 en vanuit het lager onderwijs brachten wij een bezoek aan de cijnshoeve.

Wat ouder geworden herinner ik mij nog heel goed dat er op 17 januari het feest van Sint Antonius gevierd werd met octaaf, dit wil zeggen : acht dagen na het feest was er nog dagelijks een eucharistieviering. Natuurlijk was het feest het hoogtepunt, want dan werden er de offergaven met opbod verkocht. Met de drie 'kruisdagen' voor het feest van Hemelvaart was de laatste tocht naar Millegem en werd daar de Eucharistie gevierd. Ook op het feest van Maria Hemelvaart, 15 augustus, was de viering in de kerk van Millegem. Als misdienaar ben ik verschillende malen daar de mis gaan dienen. Uit die tijd herinner ik mij ook nog een vuile vervallen kerk, het orgel werd toen nog bespeeld, maar het klonk niet erg mooi. Voor de rest was er niet binnen te geraken in de kerk.

In de jaren 80 ben ik met Kanunnik Ecker, adjunct vicaris van Mgr. De Bie van het bisdom Mechelen op Millegem geweest en ben toen de sleutel gaan vragen rechtover de kerk om er een bezoekje te brengen. Wij waren verwonderd dat er al wat was opgeknapt en vonden het een mooi geheel. Ik had op dat moment niet gedacht dat ik er ooit nog eens zou voorgaan in de viering. Nu ik weer in mijn geboortedorp verblijf, heb ik al verschillende malen Mr. Belmans vervangen voor de vieringen. Nu sta ik in bewondering voor al het werk dat al geleverd is om de kerk op te knappen. Ik heb dan ook met de Millegemvrienden kennis gemaakt en met interesse lees ik het blad over Millegem.

Nu kom ik in een kerk die fijn opgeknapt is. Met bewondering bekijk ik de schilderij boven het hoofdaltaar, de antependia en de prachtige opgesmukte muren. Veel oude stukken en beelden zijn opgekuist en fijn in orde. Ik kan niet meer zeggen dan 'Proficiat' voor hen die er hun beste krachten aan wijden. Graag kom ik daar voorgaan in de viering en er is één zaak spijtig : dat ik niet de muzikale gaven heb van Mr. Belmans en dat het dan ook geen gezongen vieringen zijn als ik voorga. Ik denk moest ik mijn stem laten horen, dat de mensen zouden gaan lopen, want

ik herinner mij nog heel goed de tijd van het college in Lier bij Mr. Bornberger, de zangleraar, de behaalde punten waren niet fameus. In het klooster is het er niet veel op verbeterd en in mijn parochie wisten ze ook dat ik niet van de slimste was in het zingen.

Ik wist niet dat er zo iets moois te maken was van onze mooie Millegemkerk. Weer een stap vooruit is de vernieuwing van de elektriciteit. Zo stilaan komt alles in orde. Ik moet eerlijk zeggen: "Ik herkende de kerk niet meer". Hou het als een juweeltje en van harte Proficiat voor de initiatiefnemers.

Pater Piet Huygen ss.cc., Veldstraat 35, Ranst

Onze dank aan het gemeentebestuur

Na het beëindigen van de vernieuwing van de elektrische installatie in ons kerkje werd door de Millegemvrienden een dankbriefje naar het Gemeentebestuur gezonden. We laten hier een kopie van de tekst volgen:

Ranst, 5 mei 1997

Aan het College van Burgemeester en Schepenen van en te Ranst

Geachte Burgemeester en Schepenen,

Op onze algemene ledenvergadering van 10.2.1997 konden wij meedelen dat de vernieuwing van de elektrische installatie in Millegemkerk een aanvang had genomen. Ondertussen zijn deze werken tot onze voldoening voltooid en werd de keuring en oplevering uitgevoerd. Eveneens werd thans een aanvang gemaakt met de buitenverlichting.

Zoals op onze vermelde ledenvergadering werd besloten, sturen wij met dit schrijven onze welgemeende dank aan het gemeentebestuur die weerom deze belangrijke stap hebben gezet in de verwezenlijking van de restauratie van het kerkje van Millegem. De Millegemvrienden van hun kant willen ook hun steentje bijdragen en zullen het opknappen van de sacristie van het kerkje voor hun rekening nemen.

Mogen wij u bij deze gelegenheid herinneren dat het gemeentebestuur eveneens het initiatief genomen heeft om aan te sluiten bij de dienst 'Monumentenwacht' om tijdig kleine gebreken op te sporen om zo later grote schade te voorkomen. Deze dienst heeft een eerste inspectie uitgevoerd te Millegem op 14.6.1996 en het verslag hierover (waarvan wij een kopie ontvingen) werd aan uwe diensten overgemaakt. Aan de hand van dit verslag kunt u misschien opdracht geven aan een aannemer om de kleine gebreken die werden vastgesteld te verhelpen. Bij regenlagen merken wij waterinsijpeling op verschillende plaatsen door het dak.

Graag hadden wij natuurlijk ook gehad dat het gemeentebestuur stapsgewijze verder zou gaan met uitvoering van het volledige restauratiedossier waar u in 1982 het ontwerp van liet maken. Een suggestie van onze kant voor een volgende stap is de stookplaats van de kerk. Enerzijds is daar het houten (brandbaar) plafond boven de verwarmingsketel dat niet reglementair is en anderzijds is de stookketel zelf een tweedehandsketel die rond 1970 werd geplaatst en waarvan het rendement met de huidige normen twijfelachtig is. Bij zijn bezoek aan de kerk tijdens de elektriciteitswerken vestigde ook architect Gevers onze aandacht daarop.

Nogmaals onze dank voor de uitgevoerde werken en we hopen, zoals in het verleden ook voor de twee laatst aangehaalde punten een positieve reactie van uw bestuur te mogen ontvangen.

Met hoogachting,
F.Schelfhout, secretaris

J.Poelmans, voorzitter

P.S. Ondertussen werden ook de nieuwe lantaarns voor de buitenverlichting geplaatst.

Over kermissen en feesten in Ranst en Millegem

Meer dan honderd jaar geleden, in 't putteke van de winter, kwam op 10 februari 1892 de gemeenteraad van Ranst bijeen en in het verslag van die ijskoude vergadering lezen we:

"... Daarna gaat den raad over tot de bespreking der aanvraag gedaan door de herbergiers van het gehucht Millegem, ten einde eene Kermis te bekomen.

Naar de voor en tegen redens over gemelde vraag gehoord te hebben, beslist men, met geheime stembriefjes over te gaan, de toelating aan het gehucht Millegem te geven jaarlyks gedurende eenen dag aldaar eene Kermis in te richten, welke bepaald wordt des Zondags naar Ranst Mei kermis.

De stemming over dezen voorstel geeft den volgende uitslag. Vyf leden stemmen voor en twee tegen. Gevolgelyk wordt deze toelating vergund."

Wie die twee 'zeveraars' geweest zijn die toen tegen gestemd hebben weten we niet en dat heeft ook geen belang meer, doch voortaan zouden die van Millegem met Pancratius-kermis in het dorp gaan vieren en een week later nog eens 'op eigen veld spelen'.

Hoe het er toen op zulke kermissen aan toeging kunnen we o.m. opmaken uit het verslag van onze gemeenteraad van 17.4.1893. Eerst een vermanende vinger opsteken naar de burgers en daarna de hand openhouden om aan centen te geraken. Zo ging dat vroeger... lees maar:

"... Overwegende dat voor den dans thans zeer veel gebruik gemaakt wordt van draaiorgels of orchestrions, welke een oorverdoovend en vervelend gedruis maken waardoor de nachtrust der inwoners gestoord wordt, te meer daar men er zich onregelmatig van bedient om buiten de bepaalde uren en voor en na de dagen der Kermissen te spelen en te dansen.

Overwegende dat het insgelyks noodig is het misbruik tegen te gaan dat er in de herbergen bestaat door het spel van harmonicas, welke gemakkelijk en zonder kosten, tot dansen aanleiding geeft, zonder de weet der politie en het betaamt de danspartyen buiten de Kermisdagen zoo veel mogelyk te beletten

Overwegende dat door het houden van zangherbergen (Cafés chantants) dikwyls onbetamelyke gezangen aangeheven worden die strekken tot het verderf der Zeden van de jongheid

Gehoort de menigvuldige klachten over dit alles ontvangen

Willende aan gemelde misbruiken een einde stellen of dezelve zoo veel mogelyk voorkomen

Besluit met algemeene stemmen

Art. 1 Er wordt in deze gemeente eene belasting geheven

A op de draaiorgels of orchestrions en Harmonicas van vyf en dertig franks per dag, zoo op de Kermisdagen als op alle andere dagen van het jaar

B op de Zangherbergen (Cafés chantants) van honderd franks per jaar."

"Oorverdoovend en vervelend gedruis en onbetamelyke gezangen", allemaal 'misbruiken' waaraan paal en perk diende gesteld te worden... doch wel toegelaten indien men er belastingen voor betaalde. Die goeie oude tijd toch. Spijtig dat wij uit die periode geen bandopnamen bezitten van dit 'gedruis' en die 'onbetamelyke gezangen'.

Misschien was het tijdstip van die eerste Millegem-kermissen niet zo goed gekozen. We vermoeden dat met Pancratius al het geld in de herbergen van het dorp achterbleef en dat moesten de herbergiers van Millegem een week later gevoeld hebben, want op 7.4.1895 luidt het in de gemeenteraad van Ranst:

"... Gehoord de aanvraag der herbergiers van het gehucht van Millegem om den dag te herstellen hunner Kermis

Beslist

hunne Kermis die vroeger jaarlyks plaats had op Zondag na Mei Kermis te stellen op Zondag na Paasschen zynde Bloke Paasschen."